

Двадцять століття в українському фольклорі

Роман КИРЧІВ, доктор філологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту народознавства НАН України

Ця праця була задумана і спланована як спроба монографічного дослідження рецепції української дійсності щойно минулого ХХ ст. в усній народній словесності. Властиво, простеження відображення в ній основних віх цієї дійсності, подій, ідей і постатей. Написання її тривало майже впродовж останнього десятиліття з перервами для виконання інших наукових завдань. Окремі закінчені розділи в процесі праці друкувалися у вигляді статей у різних наукових виданнях, зокрема в журналі "Народознавчі зошити", "Записки Наукового товариства ім. Шевченка" та збірниках.

Переглядаючи тепер ці опубліковані частини, вношу необхідні поправки і додаткову бібліографічну інформацію, але не міняю структури і основного змісту їх тексту. Хоч на основі деяких матеріалів, які з'явилися останнім часом, можна було б такі доповнення поробити. Скажімо, в розділах про "фольклор чудес", відображення голодомору в усній народній словесності, подій Другої світової війни тощо. Залишаю за собою право подати розділи цієї книжки в тих предметних контурах, в яких свого часу вони були вже оприлюднені.

З метою цілісного представлення загальної панорами українського фольклорного процесу досліджуваної доби вважаю доцільним залишити в рамках цієї праці і розділ, присвячений такій надзвичайно прикметній і важливій складовій новітньої української народної творчості, як політичний анекдот. На розгляді цього явища я докладніше зупинився в нещодавно виданій праці "Етюди до студій над українським народним анекдотом" (Львів, 2008). Тут подаю дещо скорочену, виправлену й інкорпоровану в загальний контекст монографії версію цього дослідження.